

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jiřiny Jislové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a JUDr. Heleny Koucké ve věci **péče o nezl. A. Š. nar. xxx**, zast. Městskou částí Praha 22 jako opatrovníkem, syna I. B., bytem v xxx zast. JUDr. Ludvíkem Hynkem, advokátem se sídlem v Praze 1, Václavské nám. 37, a J. Š., bytem v xxx, zast. JUDr. Josefem Lžičařem, advokátem se sídlem v Praze 8, Sokolovská 24/37, **o dohledu nad výchovou nezletilého**, k odvolání matky proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 8. června 2009 čj. 50P 12/2008 - 379,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku o nařízení dohledu a o nákladech řízení mezi účastníky navzájem p o t v r z u j e ;
ve výroku o nákladech státu s e m ě n í j e n t a k , že částka nákladů řízení k úhradě každým z rodičů činí 38.651,- Kč, jinak se p o t v r z u j e.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem 50P 12/2008-379 ze dne 8. června 2009 Obvodní soud pro Prahu 10 (I) zastavil řízení o návrhu na změnu výchovy nezletilého, (II) nad výchovou nezl. A. nařídil dohled, (III) schválil dohodu rodičů o styku otce s A., (IV) každému z rodičů uložil povinnost

zaplatit do pokladny soudu náklady státu 38.301,- Kč a (V) rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Soud takto rozhodl za situace, kdy otec vzal návrh na svěřeni A. do své péče zpět a na styku otce se synem se rodiče dohodli, přičemž soud shledal, že takto uzavřená dohoda je v zájmu nezletilého. Pokud jde o nařízení dohledu nad výchovou nezletilého, soud vyšel ze znaleckých posudků, které byly ve věci vypracovány. Ze znaleckých závěrů vyplývá, že matka nezletilého je aktuálně v přiměřeném fyzickém i psychickém stavu, avšak je u ní nutná stálá ambulantní protialkoholní léčba, aby se zabránilo znovuzplanutí jejího problému s alkoholem. Proto soud považuje za žádoucí pravidelné sledování péče o nezletilého formou dohledu, který nařídil. Výrok o nákladech státu je odůvodněn ust. § 148 odst.1 o.s.ř. s tím, že státu vznikly náklady na znalečném, vyplaceném za znalecké posudky, které byly vypracovány především v zájmu nezletilého dítěte a také obou jeho rodičů. Výrok o nákladech řízení mezi účastníky navzájem je odůvodněn ust. § 146 odst.1 písm. a/ o.s.ř.

Pouze proti výroku o nařízení dohledu nad výchovou a proti výroku o nákladech státu podala matka nezletilého včas odvolání.

Nařízení dohledu nad A. výchovou považuje za nadbytečné a pro matku dehonestující, přičemž zdůrazňuje, že s nařízením dohledu nesouhlasila ani opatrovnice nezletilého a jedna ze dvou slyšených znalkyň také nepovažovala dohled za bezpodmínečně nutný. Poukazuje na to, že nad nezl. A. probíhá dohled permanentně z několika stran, zejména ze strany školy, sociální pracovnice i jeho otce, který se se synem stýká, zanedbatelný není ani „dohled“ médií, který se rovná psychickému nátlaku. Matka proto navrhuje, aby byla vyslechnuta znalkyně, která před soudem I. stupně vyslechnuta nebyla.

Pokud jde o náklady znalečného, matka poukazuje na to, že ona vypracování znaleckých posudků nenavrhlala, to bylo iniciováno návrhem otce na svěřeni A. do jeho výchovy, jemuž se matka bránila a dokládala, že je po zdravotní stránce v pořádku a o A. pečovat může. To ostatně znalecké posudky potvrdily. Matka proto nesouhlasí s tím, aby se podílela na úhradě nákladů na jejich zpracování, kromě toho pak napadala výši znalečného.

Odvoláním se proto domáhá zrušení výroku o nařízení dohledu nad výchovou nezletilého, a změnou výroku o nákladech státu tak, že povinnost k jejich úhradě bude uložena jen otci nezletilého.

K odvolání matky se vyjádřil otec nezletilého, který navrhuje potvrzení napadených výroků rozsudku. Akcentuje přitom, že nařízením dohledu nad výchovou A. vyjádřil soud I. stupně zájem na řádné výchově dítěte, při čemž soud není vázán názorem matky ani kolizního opatrovníka. Poukazuje na to, že podáním odvolání matka potvrdila jedno ze zjištění znalkyně, vtělené do posudku, totiž že matka nezletilého je k alkoholu nekritická a nelze se na ni spolehnout, zejména za situace, kdy po propuštění z léčebny v Kroměříži nebyla řádně doléčena a doléčována, ačkoli je u ní stálá ambulantní léčba nutností. Souhlasí se stanoviskem soudu, kterému nestačila pouhá víra matky a také OSPOD, že pro futuro je vše již v naprostém pořádku, neboť události, k nimž došlo na přelomu r. 2007 a zejména v r. 2008, dokládají vážnost situace, když osobnostní rysy matky a její zjištěná těžká závislost na alkoholu nedávají do budoucna bezpečnou záruku stability poměrů.

Pokud jde o znalečné, otec zdůraznil, že důvod nutnosti jejich vypracování spočíval na straně matky (požívání alkoholu, depresivní stavy, sklony k sebevraždě) a posudky byly vypracovány v zájmu nezletilého. Považuje proto i v této části rozhodnutí soudu i. stupně za správně a navrhuje jeho potvrzení.

Kolizní opatrovník se k odvolání matky vyjádřil při odvolacím jednání s tím, že otázku dohledu nad nezletilým ponechává na úvaze soudu.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné a bylo podáno včas a osobou k tomu oprávněnou, na základě podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek a řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 o.s.ř.).

Věc přitom projednal ve smyslu ust. § 101 odst.3 o.s.ř. v nepřítomnosti matky nezletilého, která se k jednání soudu bez omluvy nedostavila.

Odvolací soud při jednání doplnil dokazování aktuální zprávou o přešetření poměrů nezletilého, vypracovanou OSPOD Městské části Praha 22 dne 24.11.2009. Z této zprávy zjistil, že OSPOD byl s rodinou opakovaně v kontaktu, m.j. též na žádost právního zástupce otce nezletilého z důvodu zvýšené medializace rodinných poměrů nezletilého a jeho matky. V současné době má OSPOD informaci o probíhající manželské krizi, avšak ani jeden z manželů nehovoří o rozpadu manželství, jen o oboustranné vyčerpanosti osobní i pracovní. Poslední jednání s nezletilým proběhlo na půdě OSPOD 26.10.2009. Poslední zpráva ze školy, kterou nezletilý navštěvuje, vyznívá ve všech směrech pozitivně. Teprve poslední dobou se OSPOD nepodařilo rodinu kontaktovat, při neohlášené návštěvě 20.11. nikdo neotevřel, matce byla ponechána pozvánka na OSPOD, matka se omluvila formou SMS pro pracovní zaneprázdnění. Nezletilý však do školy přišel, jak OSPOD aktuálně prověřil. S tím kolizní opatrovník uzavřel, že věc dohledu nad nezletilým ponechává na úvaze soudu.

Výslech znalkyně PhDr. Jany Procházkové, která nebyla před soudem I. stupně vyslechnuta, odvolací soud neprovedl, neboť tento důkaz by nemohl do věci vnést relevantních poznatků, resp. poznatků, které by vedly ke změně napadeného rozhodnutí. Nelze nepoukázat na skutečnost, že v řízení před soudem I. stupně obě strany (tedy i matka) výslovně prohlásily, že na výslechu této znalkyně netrvají. Závěry jejího znaleckého posudku (resp. té části znaleckého zkoumání, kterou realizovala tato znalkyně) za ni po dohodě před soudem stvrdila další ze znalkyň, což je v souzeném případě možné, neboť znalkyně při vypracování posudku spolupracovaly a věc vzájemně konzultovaly. S ohledem na to, že znalecky byla prokázána psychická labilita matky a především fakt, že matka nepokračuje ambulantní formou v protialkoholním léčení, jakož i s přihlédnutím k aktuálně projevenému rozchodu matky nezletilého s manželem, by byl důkaz výslechem znalkyně nadbytečným.

Po projednání věci s potřebným doplněním dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání matky nelze považovat za důvodné.

Úvahy i závěry soudu I. stupně, z nichž vyplývá věcný obsah napadeného rozsudku, považuje odvolací soud za zcela správné. Protože soud I. stupně je přehledně popsal v odůvodnění svého rozhodnutí, odvolací soud na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.

K závěrům soudu I. stupně odůvodňujícím opatření ve formě dohledu nad výchovou nezletilého odvolací soud po doplnění dokazování a s ohledem na odvolací argumentaci matky dodává následující :

Dohled nad výchovou nezletilého dítěte je opatřením, které má přispět k ochraně zájmů dítěte příp. pomoci rodině v plnění její výchovné úlohy. V souzeném případě je dohled nad výchovou nezletilého zcela namístě. Je skutečností, že matka nezletilého má jisté osobní problémy; znalkyně konstatovaly, že je osobností nestabilní, senzitivní, špatně snáší zátěž, na kterou reagovala poruchami přizpůsobení a úzkostně depresivními stavy, které se snažila řešit léky a také alkoholem. K nezletilému má silný citový vztah, v době vlastních problémů mu však není schopna poskytnout potřebnou péči. Za problematické znalkyně označily také brání A. ze školy v době matčina volna či pracovních aktivit ve školním roce. K prognóze matčina zdravotního stavu se znalkyně vyjádřily v tom smyslu, že ta bude záležet na komplexní rozumné životosprávě s abstinencí, pracovním vytížením bez přetěžování a klidném manželském soužití. Znalkyně Dr. Slouková zdůraznila vysokou rizikovost skutečnosti, že

matka nepokračuje v léčení ambulantní formou, a v tom případě považuje dohled nad nezletilým za nutný. V průběhu odvolacího řízení navíc došlo k rozchodu A. matky s manželem, přičemž právě stabilní a harmonické rodinné prostředí bylo jedním z předpokladů pro úvahy znalkyň o možném upuštění od dohledu. S ohledem na osobnost matky není jisté, jaký bude dopad této skutečnosti na její psychiku. Aktuálně tedy skutečně není namístě uvažovat o zrušení dohledu nad nezletilým.

Námítka matky nezletilého, že dohled považuje za opatření dehonestující, je nepřijatelná. Předně sama matka za situace, kdy žádala o předání syna A. do své péče (v dubnu 2008), když byl předtím formou předběžného opatření soudu předán do péče otce, navrhla soudu nařízení dohledu nad nezletilým. V tomto návrhu matka konstatuje, že si je vědoma toho, že u ní může dojít k recidivě psychické poruchy, a dala výslovný souhlas k tomu, aby soudu byly poskytovány pravidelné zprávy o její léčbě. Není zřejmé, proč by nyní mělo být toto matkou navržené opatření považováno jí samou za dehonestující. Konstatuje-li dále v odvolání matka, že syn A. je fakticky pod stálým dohledem ze strany školy, sociální pracovníce a také otce, který se se synem stýká, nelze než připomenout, že soudem nařízený dohled na této skutečnosti ničeho nezmění. Fakticky je totiž realizován formou dotazů soudu na poměry nezletilého, adresovaných zejména škole příp. dětskému lékaři, sociální šetření pak k žádosti soudu může konat jak OSPOD, tak soudem oslovené sdružení nebo osoba akreditovaná k této činnosti. Především však se jedná o opatření ochranné, nikoli trestní, a není tedy důvodu považovat je za opatření dehonestující. Otázka mediálního „dohledu“ pak jde zcela mimo soudní pravomoc a informace či materiály, které matka médiím poskytuje, s nařízením dohledu nikterak nesouvisejí.

Konečně bude-li v budoucnu prokázáno, že pominuly důvody pro nařízení dohledu, může soud toto opatření zrušit. V současné době je však toto opatření soudu plně odůvodněné.

Odvolací soud proto rozhodnutí soudu I. stupně podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil. Zároveň potvrdil i výrok o nákladech řízení mezi účastníky navzájem, neboť tento výrok jako výrok závislý podléhá odvolacímu přezkumu i když nebyl odvoláním napaden.

Výrok o nákladech státu byl změněn jen co do částky nákladů řízení, která doznala změny, když znalečné bylo k odvolání matky již dříve odvolacím soudem přezkoumáno a v částce znalečného pro MUDr. Sloukovou změněno.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. 224 odst.1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 146 odst.1 písm. a/ o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** odvolání ani dovolání přípustné.

V Praze dne 24. listopadu 2009

Mgr. Jiřina J i s l o v á v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Zdeňka Vašková